

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru de-care publicare.

Austro-Ungaria și războiul oriental din urmă.

Restabilirea vechilor legături de prietenie între cele două puteri nordice este obiect permanent nu numai pentru cele mai variate coniecții, ci tot odată și pentru unele descoperiri interesante despre fazele războiului oriental din urmă. Foaia guvernamentală „Pest. Ll.” a aflat de lipsă să iese în public cu unele descoperiri, avînd de scop a accentua de nou influența și puterea monarhiei noastre într-un moment, când se pune în lucrare o nouă grupare a alianțelor. Aceste descoperiri se dîce că au emanat dintr-un izvor din cele mai acreditate.

Când armata rusească trecu Dunărea, Rusia dăduse deja după toate formele promisiunea că nu vrea (?) să ocupe nici un petec de pămînt pe termul drept al Dunărei, că și va retrage toate trupele din țările balcanice și din România, ear la finea campaniei militare va supune regularea tuturor raporturilor unui congres european. După căderea Plevnei Rusia a dat asigurarea în mod obligatoric, că nu va ocupa la nici un cas Constantinopolea. Ori ce vătămare a acestor învoeli, în deosebi ocuparea Constantinopolei avea să fie un *Casus belli* pentru Austro-Ungaria.

În zilele cele grele dela Plevna și după aceea, când toate puterile disponibile ale armatei rusești erau angajate în luptele dintre Balcani, Rusia a dat o mulțime de semne de temeri față cu otitului statului austro-unguresc, dovadă deseale misiuni diplomatice rusești în Viena, cari aveau slăbiciunea și dependența Rusiei de Austro-Ungaria în acele momente grave. Puciul secuesc din Transilvania a fost singur (?) în stare să deștepte perplexități serioase.

Când Rușii trecură Balcanii, împrăsciind cele din urmă fragmente ale armatei turcesce, și apropiînduse de Constantinopole, cabinetul din London a intervenit în Viena pentru a se face pașii necesari, ca să se evite o eventuală ocupare a Constantinopolei. Austro-Ungaria a aflat a fi lucru de prisos a mai reaminti Rusiei observarea promisiunilor solemne ce le a dat de repetite ori. Rusia a simțit gravitatea situațiunii, și calculând foarte bine consecuențele ce le putea avea ocuparea Constantinopolei, a resignat dela planul de a intra în capitala turcească.

Din cele arătate se vede că nici în această fază a războiului oriental nu era prea tîrziu pentru Austro-Ungaria să intervină. Meritul exclusiv pentru neocuparea Constantinopolei îl revindea autorul pentru Austro-Ungaria, pentru că Anglia nu ar fi putut isprăvi nimic cu flota sa.

Armata rusească era redusă prin campania cea grea risipită fiind într-o țeară cu resursele secate și depărtată de baza operațiunii la 100 mile, avînd la spatele sale un lanț de munți acoperiți de ninsori groase și un fluviu de primul rang, în fața unei capitale cu un milion de locuitori, dintre cari partea cea mai mare se compunea din contrarii cei mai neîmpăcați. Rușii gîndînduse la aliații lor trebuia să presupună, că pe Sîrbii nu se poate rădima, ear Românii făcuseră în timpul campaniei cabinetului din Viena repetite și categorice declarațiuni de alipire; prin urmare o divisiune era posibilă. Rusia nu mai avea acasă trupe disponibile, cu toate demonstrațiile jurnalelor, ea nu putea dispune de alte 50,000 soldați buni de campanie. Rusia devenind în necesitatea de a și schimba frontul, ar fi avut să se lupte cu fanatismul masselor turcesce deoparte, ear de alta parte i eșia într-o împințare armata austro-ungurească. În asemenea cas ea putea să devină captivă și să se întoarcă preste bulevardul Vienei și al Pestei acasă.

Din aceste considerații Rusia n'a luat Constantinopolea. N'a fost în stare să pună crucea grecească pe biserica sîntei Sofii.

Dar Rusia a observat și celelalte puncte ale învoelii, pentru că afară de Basarabia n'a ocupat nici un petec de pămînt etc. Ear la congresul

din Berlin Rusia a suferit naufragiu în urma politice austro-ungare.

Autorul descoperirilor de mai sus crede a fi dovedit, că Austro-Ungaria spriginită de celelalte puteri au tras dungă preste planurile rusești în orientul european și a pus realizarea proiectelor rusești într-o depărtare respectabilă.

Este irrelevant pentru noi ceea ce dîce autorul în concluziunile sale politice după ce a făcut descoperirile de mai sus. Autorul cerează adică, în care fază a războiului ar fi fost mai oportună intervențiunea Austro-Ungariei?

Sînt de prisos asemenea scrîntări ce și dau aerul de profundă înțelepciune politică. Autorul lasă din calculii sei un factor impunător și decisiv: pe Germania. Pare-ni-se că declarațiunea principelui Bismarck în Reichstag cu privire la legătura de prietenie dintre ambele puteri nordice și exclamațiunea sa „*Beati possidentes!*” togma într-o fază decisivă a războiului oriental arată destul de învederat, că Rusia se rădima pe vechiul sen aliat și pînă când era ocrotită din partea acestuia, n'avea să se teamă cel puțin în decursul războiului nici de curajul precipitat al Secuilor nici de alte surprinderi fără veste dela Viena. *Est modus in rebus.*

Revista politică.

Sibiu, 20 Februarie 1884.

Nu se scie încă cu positivitate, când vor fi alegerile viitoare pentru dieta Ungariei și s'au și început deja agitațiunile și candidările cu contra candidări. Cu mai mai multă revnă lucră opoziționalii și între aceștia partida independentilor. De sine se înțelege că semitismul și antisemitismul încă își are rola ce i se cuvine în corteșirile pentru alegeri.

Ca simptomă senzațională pentru curentul dominant în Ungaria vom aminti ovațiunea făcută deputatului Verhovay de către alegătorii sei din Czegléd în Dumineca trecută. După antecedentele de pînă acuma și fiindcă numitul deputat este în mîna justiției pentru dilapidare de bani, toată lumea ar fi crezută, că tribunalul de pe stradele din Pesta de odinioară nu va mai fi de cîrînd obiect de ovațiune cel puțin pînă la terminarea procesului. Aceasta însă se nu ne pună în mirare. Ați mîne vom auzi lucruri și mai cu coarne, căci pe timpul alegerilor rar umblă oamenii cu capul la locul seu.

Principele de Bismarck se așteaptă să sosească cît mai cîrînd la Berlin spre a lua parte la sesiunea parlamentului deschis prin un mesagiu de tron cîtit de ministrul de interne Boeticker, și care se ocupă la locul prim cu organizarea internă. Mesagiul constată binefăcătoarele roade ale activității parlamentare și culminează în proclamarea păcii între toate clasele națiunii. Trecînd preste proiectul pentru asigurarea lucrătorilor în cas de accidente, proiect cîdît de două ori, și despre care împăratul crede că acuma el se va primi, anunță alt proiect de lege privitoriu la societățile pe acțiuni. Apoi speră că se va primi și proiectul de lege pentru pensiunile funcționarilor ne schimbîndu-se întru nimica înapăgîrările din anul 1882. Cu privire la asigurarea reciprocă a proprietății literare și a modelelor industriale guvernul a legat negocieri cu Belgia, cari vor fi obiecte de desbatere și în parlament. În ce privește politica esternă a imperiului Germaniei mesagiul se exprimă astfel:

„Relațiunile imperiului cu celelalte state constituiesc pentru Maiestatea Sa motivul celei mai înalte mulțămiri, mai cu seamă față cu temerile și prorociile cari, după constituirea Imperiului, puneau în îndoială caracterul pacific al politice sale.

„Aceeși dorință de pace, însuflețind statele vecine și amice nouă, formează între noi și acele state o solidaritate care, după cît omenesc e prin putință a prevedea, arată menținerea păcii asigurată nu numai pentru Germania. Întărirea tradiționalei amicii care leagă Germania și pe principii sei

cu curțile imperiale vecine și primirea ce s'a făcut în Italia și Spania Alteței Sale principelui mostenitoriu ca reprezentant al Imperatului, dovedesce că pe lîngă vada națiunii germane în străinătate se adaugă încrederea ce principii și popoarele pun pe politica noastră. M. S. Imperatul are credința că cu ajutorul lui Dumnezeu va păstra sie-și această încredere și Germaniei pacea!”

Dela deschiderea parlamentului german încoace s'a format o partidă parlamentară, cea mai numeroasă și mai puternică între partidele parlamentare din Germania. În ea se întrunesc majoritatea dieței, ceea ce făcu ca în ședința din 7 Martie să se voteze mulțămirea parlamentului Statelor unite pentru adresa de condolență din incidentul morții lui Lasker. Partida poartă numele „*Deutsche freisinnige Partei*” și și-a luat de basă următoarele puncte:

1. Desvoltarea unei adevărate vieți constituționale garantînduse cooperarea dintre guvern și reprezentațiunea națională prin organizarea legală a unui minister responsabil; respingerea tuturor atacurilor contra drepturilor reprezentațiunii naționale, mai ales menținerea perioadei financiare de un an; libertatea cuvîntului.

2. Apărarea drepturilor poporului; menținerea secretului atît la votul universal cît și la cel direct; garantarea libertății în alegeri și mai ales prin aprobarea de dicte; libertatea presei, a întrunirilor și a societăților; egalitatea naintea legilor, fără nici o considerațiune de persoană sau partidă; deplină libertate a conștiinței și a religiei; regularea prin legi a relațiunilor dintre stat și societățile religioase dînduse aceleași drepturi tuturor confesiunilor.

3. Ajutorarea prosperității publice în temeiul societăților esistînde, respectînduse cu totul drepturile egale, independința și libertatea de întruniri ale claselor muncitoare; combaterea socialismului de stat, precum a măsurilor care au de scop punerea la epitropie și a încetușa produsul muncii și libertatea.

4. În sistema contribuțiunilor dreptate și menajare a forțelor poporului; despoșvărarea articolilor trebuincioși pentru viață; nici un fel de politică vamală sau economică în serviciul intereselor laturalnice, nici un monopol; legiferare și serioasă supraveghiere a imperiului asupra căilor ferate.

5. Menținerea completei înarmări a poporului; deplină esecutare a serviciului militar obligatoriu scurtînduse pe cît se va putea durata serviciului; stabilirea, în fie care perioadă legislativă, a numărului forțelor ce vor trebui să fie supt drapel pe timp de pace.

Toate acestea pentru întărirea unității naționale a Germaniei, cu credință către împărat și pe tărîmul constituțional al statului federativ.

Călătoria principelui de coroană în Orient o salută cu multă simpatie diariul „*Turquie*.” Înălții oaspeți vor avea ocaziune a cunoaște situațiunea politică în orient, vor cunoaște însușirile popoarelor și apreciîndu-le vor lega amicitia durabilă între aceste două state. Nu așa înse Moniteur de Rome al Vaticanului. Urcîndu-se la un nivel mai înalt diariul papal face politică eclesiastică. Misiunea Austriei în Orient este a lăți catolicismul între schismatici. Prin aceasta se măgulesce ultramontanistilor din Viena și se provoacă totodată susceptibilitatea Rusiei. La astfel de stratageme mai bine se pricepe seauul papal și mulți politici ar putea lua de model diplomația din Vatican.

În Franția monarhistii au început a se misca cea ce a pus la pîndă poliția din Paris. Pretențiunii la tronul franciei, contelui de Paris, i s'a dat să înțeleagă, că la cas când uneltirile antirepublicane vor pași la organizațiune practică, contra lui vor lua măsurile prescrise de lege. Dintralte diariul „*Paris*” promite că la procsima ocaziune va publica detaiuri interesante despre uneltirile contelui de Paris.

Curtea de apel din București a denegat competența în judecarea recursului arhierului Calistrat. După cum ne spune un diariu de preste

munți la sinodul procsim Părintele Calistrat va fi dat afară din ceata călugărească, va fi catirisit și conform principiului evanghelic. „Nu voiesc moartea păcătoșului“ va fi trimis în vre-o ocnă la spăsanie. Așa cere spiritul bisericeii orientale!

La omorul din 9/21 Februarie.

Evoluțiunile infricoșatei drame din 9/21 faur în diferitele lor peripeții varsă tot mai multă lumină asupra deplorabilei stări sufletesce a bandei de hoți și asasini din Sibiiu. Arestarea avocatului Marlin a provocat o nespusească mișcare în populațiune, și toată lumea așteaptă cu sete descoperirea adevărului, fie el în ori ce parte va fi, numai să se facă lumină și să înceteze starea de agitațiune provenită din nesiguranță.

Cu privire la avocatul Marlin și greaua acuză adusă asupra lui de urdătoriu intelectual al cruntului omor, noi nu ne încumăm a preocupa opiniunea publică nici din respect la decădinta morală a lui Kleeberg, nici cu întrebarea că; este oare posibilă o astfel de degenerare a simțământului omenesc, ca tatăl se-și crească pre fiul sau Robert de asasin, și să-l impintenească la așa ceva, nici cu privire la documentele rămase după Dr. Friedenwanger, în cari se compromite greu avocatul învinuit. Instiția criminalistică, și va urma cursul său nepreocupat de păreriile diaristice și ea va vărsa lumină în această tristă cauză, lumină, care ne va face să vedem inimile fiecăruia dintre cei prinși până acuma.

Luni fu confrontat Kleeberg cu bătrânul Marlin, Kleeberg a spus acestuia în față toate minuositățile urdărei omorului și încă cu o îndrăzneală ne mai pomenită. E ceva ingroșătoriu a urmări grozavele invinui aduse de Kleeberg bătrânului Marlin. Să trecem preste principala invinuire de urdătoriu intelectual al omorului și să rămânem la amenunțe.

După fasiunile lui Kleeberg la prima încercare de omor când bătrânul Marlin a stat strajă la poartă, după ce au eșit afară, acesta ia numit mișei și fricoși, cari nu sunt în stare să eșecute cea ce odată și-au propus. Apoi i-a instruit cum să eșecute omorul. Mai întâi trebuie tocați în cap, apoi să li se taie gâtulejul cu cuțitul. La eșecutarea acestei operațiuni să și lege bine mânecele vestmintelor, ca sângele să nu poată intra prin mânecă, în fața acestor invinuii bătrânul Marlin s-a purtat ca și turbat, n'a recunoscut nici o invinuire și s'a plâns că prin asemenea fapte imputate vreau oamenii să-și strice viitoriul.

Confrontat cu tinărul Marlin Kleeberg a mărturisit togmăi așa și în fața acestuia, eară Marlin neagă vinovăția tatălui său.

Ca momente agravatoare asupra bătrânului Marlin mai servesc și corespondența lui cu Dr. Friedenwanger. Acela era avocatul medicului omorit, intrat la acesta în detorii până în gât, cerea dela el bani împrumut de multe-ori în ton de tot amenințătoriu.

Precum am mai accentuat încă odată, noi nu vom produce dela noi nici momente agravatoare nici circumstanțe atenuante, căci noi credem, că prin aceasta dăm publicului ansă la bănușii și nu facem nici un serviciu publicului. Resultatul justiției va fi pentru noi normativ, și-l așteptăm cu mare nesașiu.

Varietăți.

* (Personal). Escelenția Sa P. Archiepiscop și metropolit Miron Romanul însoțit de P. protosinel Dr. Ilarion Puscariu a plecat cu trenul de alaltăieri la Budapesta.

* (Scolar). Din o mână bineacreditată ni se scrie că școala noastră din Branisca, comitatul Uniadoarei, face progrese de tot imbucurătoare. Inregistrăm cu satisfacțiune această scire plăcută mai cu seamă din motivul că asupra școalelor noastre mai mult s'au plâns oamenii din comitatul susnumit.

* (Nagyszebeni magyar polgári kör). Sub titlul acesta s'a înființat o reuniune a cetățenilor unguri din Sibiiu cu scopul de a promova interesele clasei de mijloc a cetățenilor din Sibiiu fără osebite de naționalitate și confesiune.

Constituirea acestei reuniuni s'a făcut Duminecă seara cu care ocaziune presidentul ei domnul notariu public Zăgoni rosti o cuvântare foarte frumoasă, care ni s'a trimis și nouă spre publicare. Din lipsa de spațiu nu ne putem îndeplini datoria de a publica cuvântarea și a da unele detaieri din viața acestei tinere reuniuni. O vom face aceasta însă cu multă plăcere în numărul procsim.

* (Postal). În Sânpaur (Kerellő-Szent-Pál), comitatul Ternavei mici e de ocupat postul de magistru postal. Condițiuni: Contract și 100 fl. cau-

țiune în bani gata. Emolumente: Leafa 120 fl. pașal de cancelarie, și 180 fl., pașal pentru curier. Petițiunile de concurs sunt a se adresa la direcțiunea postală în termenul de trei săptămâni.

* (Concert). Corul plugarilor români gr. or. din comuna Valea mare (cercul Murășului), au ținut concert în 12 Februarie a. c. în școala din loc, venitul este în favorul corului. Publicul aștepta cu cea mai mare plăcere a auzi programa care s'a și început pre la 8 oare seara. Programa s'a compus din 8 declamațiuni și 13 cântări:

PROGRAMA.

1. „Se mergem frați la școală“, declamată de Samoil Todor.
2. „Versul împăratului“, cântat de chor.
3. „Scolariul îndreptat“, declamat de George Tripa.
4. „Deșteaptăte romane“, cântat de chor.
5. „Sergentul“ declamat, de Nicolae Todor.
6. „Fii României“ cântat de chor.
7. „Movila lui Burcel“ declamată de Maria Spinanți.
8. „Steaua nopții“ cântată de chor.
9. „Visul lui Petru Rareș“, declamată de Elisaveta Todor.
10. „Calcă române“, cântată de chor.
11. „Brancoveanu Costantin“, declamată de Iochim Todor.
12. „Hora dela Plevna“, cântată de chor.
13. „Concesionariu“, declamat de Ioan Popovici.
14. „Pe a țării noastre zori“, cântat de chor.
15. „Moș Martin“, declamat de Nicolae Todor.
16. „Hora Sinaiei“, cântat de chor.

După aceasta au mai urmat jos de pe bină în mijlocul publicului roată ședând pe lângă bravul nostru învățătoriu Macsin Balan, următoarele cântări. „Ciobanul“ împreună cu declamațiune de Ioan Popovici. „Hora Griviței“, „Cât e țeara românească“, „Bravi ostași“ și ultima cântare au fost „Latina Gintă“.

După aceasta a urmat jocul la care a luat parte 25 părechi și s'au terminat pe la 6 oare dimineața. Jocul sau început cu „Ardeleana“.

Publicul a salutat aparența acestui eveniment cu totul nou în mijlocul său cu bucurie și prelungite strigări entusiastice de „să trăiască“.

Public a fost de tot mult cât n'au mai încăput în sala de învățământ ci au stat prin ocol și au asculat.

Ear după terminarea jocului cesa încins acum la rândul său ne depărtarăm cu toți încântați ducând cu noi suvenirile cele mai plăcute.

Venitul este imbucurătoriu.

* (Esport). În 25 a. l. c. avu loc târgul de primăvară în Orăștie, acesta fu foarte cercetat, cu deosebire din partea bănașenilor, neguțatori de vite.

Nici nu se mai povestesc despre un asemenea târg. Ce-i drept și timpul i-a favorizat. Preste 1800 drabe de vite sau esportat din țară cu acest privilegiu. Lucru neobicinuit. Câte cu 400—500 fl. v. a. se plătea părechea boilor de frunte crescuți în curțile țeranilor nostrii. Dispoziția lor laudabilă dintralte de a crește vite frumoase și marea răbdare cu care le îngrijesc o vâdurăm de astă dată bogat resplătită. Vorba cea: numa ce, munca dreaptă nu rămâne neresplătită.

* (Balomir). În 9 l. c. sau ținut cu elevi dela școala română esamenul pre I Semestru; fiind dl protopop cam morbos sau substituit prin parochul local Nicolae Suciu; carele a avisat poporul să ia parte cât de numeros la esaminarea copiilor. La 2 oare după amiaza dănduse semn cu clopotul bisericeii sau adunat în biserică o parte însemnată din popor, unde aștepta deja învățătoriu cu toți elevii 65 la numer.

Directorul susnumit a ținut o cuvântare potrivită și după cântarea „împărate cerese“ sau început esamenul. Din toate obiectele a dat elevii, atât la întrebarea învățătorului, a directorului și a altor locuitori, cele mai limpede răspunsuri ori care fu esaminat din toate obiectele, elevii arătau o față veselă și se înbiiu cu nerăbdare a fi întrebat.

Esamenul a durat 3 oare; cu mare atențiune ascultau părinții răspunsurile limpede a micilor elevi. Resultatul esamenului a fost peste așteptare și deosebit bun progres sau constatat în comput și istoria patriei.

Actul se fină eară prin o cuvântare. Dl director indemnă elevii să fie și mai departe tot așa de deligenți, că numai prin învățământ pot veni la o stare bună și pot fi cetățeni bravi; după aceea se întorsă domnul director către învățătoriu Ioan Balomiri și în numele poporului i mulțemi cu cuvinte alese pentru progresul constatat, observând că în timpul de 3 luni numai prin un învățătoriu diligent și versat se poate constata un astfel de progres neașteptat.

* (Mapa țărilor ținetoare de coroana Ungariei) de Eugeniu Bordeaux este eliminată din școalele românești în urma unei ordinațiuni a ministrului de instrucțiune publică. Motivul se dăce a fi împărțirea țărilor, care nu ar corespunde cu starea actuală de drept public.

* (Conferențe la Ateneul român) din Bucuresci. În săptămâna trecută Joi Dl. G. Pan vorbi despre „Morală în roman și la teatru, dl I. Crăciunescu profesor la facultatea de filosofie și literă din Bucuresci, vorbi Duminecă despre „școală și naționalitate“, de Dr. Gaster a ținut în curând o conferință despre apocrifile în literatura română.

* (Încercare de Spargere). Pe la sfârșitul săptămânii trecute patru indiviți necunoscuți au asaltat poarta grădinariului din strada morii Heberlein. Li s'a amerințat cu tragerea revolverului dar strengarii nu s'a intimidat ci au continuat cu bombardamentul, asupra porții, până ce au venit morariul din vecinătate cu servitorii sei. Atunci asaltatorii o tuliră la fugă.

* (Un atentat) s'a încercat la 1 Martie asupra lui Andreiu Kôpe Fálnagy, membru în comisiunea forestieră administrativă a celor șapte județe. Doi prevaricanți de lemne arețați la autoritate, voină a se resbuna pentru aceasta însinuaie l'au urmărit când venia către casă. Intrând în casă începură al bate cu o peatră ascuțită, până ce în urma țipetelor un flecău robust veni într'ajutoriu și-l mântui de primejdie.

* (Rapt postal). În noaptea de 26 spre 27 Februarie nisce furi făcând o spargere în oficiul poștei din Orlat au înstrăinat suma de 100 fl. Criminalii cei adeverați nu sau descoperit încă.

* (Pentru negustorii de vite). Pentru târgul de vite din Viena va intra cu ziua de 15 Martiu a. c. în vigoare un regulament nou de târg. În înțelesul §-lui 14 al acestui regulament este oprită conclucarea agenților pe lângă negociațiunile de târg, și numai proprietariului sau încredutului său i va fi ertat a-și vinde vitele. Aceasta dispozițiune, precum și celelalte, prin care se îngreunează și respective se face imposibilă vindearea după greutate, sunt așa de nefavoritoare pentru îngrășătorii din Ungaria, încât aceștia în ședința din 27 Februarie au decis că după intrarea în vigoare a regulamentului nou de târg nu vor mai trimite vite la Viena, ci vor înființa un târg în Poșion, unde vor veni și macelarii din Viena pentru ca să-și recuireze cele de lipsă. În sensul acestei decisiuni, o comisiune de 10 membrii se va îngriji ca în Poșion cât de curând să se facă dispozițiunile pentru organizarea târgului și interesații vor înapoia între sine un contract obligatoriu, în înțelesul căruia până ce regulamentul din Viena nu se va shimba pentru denșii mai favorabil, își vor duce vitele la Poșion. Considerând ca ingrasiatorii din Ungaria au foarte mare parte în provederea cu carne de vita a Vienesilor, și că absentarea lor de pre piața de Viena ar produce o lipsă, care cu greu s'ar putea acoperi din alte părți, acest răspuns a interesaților este foarte la loc cu atât mai vârtos, cu cât au fost constrânși la aceasta prin dispozițiunile reformei, cari pe alta cale nu s'au putut strămuta.

* (Hârtii nouă de corespondințe) provădate cu marce postale s'au inventat și pus decurând în circulație în statele unite din America de Nord. Hârtia care este invențiunea unui anumit Ehrlich servește de odată și ca hârtie de scris și ca cuvertă; coala de hârtie se îndoie, ear marginile sunt făcute spre a se lipi. Într-o parte se află marca postală tipărită, și anume la așa un loc, unde nu se mai poate desface hârtia defel, fără a nu rumpe și marca. Astfel de epistole deci nici n'au lipsă de a mai fi stampilate la poștă și sunt tot de odată scutite de pericolul, a le desface vr'o mână străină. — Spirit american!

* (Pompieri femei). Junele cari își fac educația lor în Girton-Collegium din Londra, fură astfel spăriate săptămâna trecută din sgomot fals de foc, încât otărîră cu cea mai mare veselie și în unanimitate să formeze o trupă de pompieri. Direcțiunea pensionatului, după ce resolvă cestiunea principală a costumului ce trebuie să poarte junele pompiere se adresă căpitanului Shaw șeful pompierei din Londra, să-i procure un profesor, ca se instrueze tinerele fete, dar comandantul respinse cererea. În fine găsi direcțiunea un profesor și fără mijlocirea căpitanului Shaw, care esercitase pe june într'un timp foarte scurt. Ele dirig acum pompele cu atâta dibăcie, se urcă cu toată incoomoditatea hainelor, cu atâta precisiune, încât însuși dl căpitan Shaw într'o inspecție ce făcu acestea june pompiere, fu nevoit să mărturisească, că în-

tregul corp este foarte bine exerciat și îl felicită că și-a ajuns scopul dorit.

* (Fabrica română națională de hârtie) de lângă Bacău în România va începe fabricațiunea pe la începutul lunii ce vine. Această fabrică înzestrată cu cele mai bune mașinerii va fi una din cele mai mari din Europa și astfel nu numai statul care a contractat a-și cumpăra hârtia trebuincioasă din țară, dar și particularii vor putea avea în curând hârtie românească. Toate mașinăriile se pun în mișcare cu apa Bistriței și cu timpul materialele fabricării hârtiei vor fi tot din țeară; cărpele nu lipsesc prin orașe cu tot zorul ce'l pun străinii d'ale aduna, pînă ce mai pot, adică pînă la începerea fabricării, cetim că se adună chiar prin porturi, pentru a se încălca în vapoare până și sacii ruși. — Eată maliție din partea paraziților ce se hrănesc cu sângele român!

* (Cum se fac dinții?) Fabricațiunea dinților este o mare industrie. Există în Statele Unite douăsprezece manufacturi de dinți artificiali; ele produc în fie-care an dece milioane, adică în mijlociu un dinte pentru cinci persoane. Jumătate din acești dinți sunt fabricați de o casă întemeiată în 1864. Produsul vîndărilor acestor dinți se ridică la un milion de dolari pe an. Materialele, cari intră în confecțiune sînt: feldspathul, kaolinul și cristallul de stîncă. Materia colorantă este platina, titaniul și aurul. Feldspathul și cristallul sînt supuse la o temperatură roșie și apoi aruncate în apă rece. Aceste substanțe sînt sfărîmate la un loc în apă pînă ce devin în destul de ușoare pentru ca să poată plutii, atunci sînt combinate cu materia colorantă și sînt supuse la o căldură intensă în nise forme de aramă. Dintele este făcut din două bucăți.

* (Un diar arab în Paris). În privința diarului arab care va apărea în fiecare Joi în Paris din inițiativa Șeicului Gernal Ed-Din El-Afghan, „l'Intransigeant” spune că el este organul unor persoane indiane și egiptene foarte însemnate din Hedșas și are de scop a face să se respecte drepturile încălcate ale orientului. Titlul diarului al cărui redactor șef va fi Șeicul Mahomed Abdo, fost șef al biroului de presă din Egipt și profesor la Universitatea El-Azar, este: „El-Urnat-El-Uska” care vrea să dică: Strînsa legătură.

* (Un recept). Când mangeta ți se umple de cerneală — ce în lumea de ați a „scriitorilor” nu se întîmplă tocmai rar — aplică pe dînele cu ajutorul unei perii, o soluțiune saturată cu cyanură de potasium: stropiți apoi mangeta cu puțină apă rece și lăsați să se usuce.

* (O căsătorie israelită.) Diarul „La Vigie Algérienne” narează o istorie foarte ciudată petrecută la Bône.

Dșoara Z... era să se căsătorească cu junele Mardochée X..., israelit din Tunis. Căsătoria era otărită mai de mult timp și cei doi viitori soți se iubiau foarte mult.

Nunta plecase spre Sinagogă însoțită de amici și de rude. Mulțimea se grămădea pe strada pe unde trecea cortegiul pentru a vedea pe juna soție care se dicea că este foarte frumoasă. Totul era gata de ceremonie și rabinul era să officieze, când tînerul avu idea de a reclama viitorului seu socru să i se dea zestrea.

Socrul, care nu prevăduse aceasta, voi să amâne pentru a doua zi îndeplinirea acestei formalități; dar fiitorul soț foarte îngrijit de viitorul seu stăruie în cererea lui, și în cele din urmă după ce fu refuzat de mai multe ori, plecă din Sinagogă părăsind mireasa și lăsând foarte uimiți pe cei adunați aci..!

Când juna fată se vădu astfel părăsită, cugetă puțin și inspirată de acel spirit practic al rasei sale, se întoarse către adunare declarând că nu voia să se mai întoarcă singură și că este gata să se căsătorească cu unul din cei de față, care ar voi să fie soțul ei.

Atunci cinci sau șese tineri israeliți năvălesc răsturnând scaunele spre mireasă. Cel dintău care sosi lângă ea fu tinerul Benjamin Maalem de meserie cîșmar. Fără se mai aștepte vr'un răspuns luă îndată de mână pe juna Z..., ingenunchiă și primi binecuvîntarea divină.

În urmă, nunta plecă mai veselă ca nici odată aruncându-se parale și cofeturi în trecerea ei.

Astfel se celebră căsătoriile în Palestina, pe timpul lui Avram, Iacob și Sara! „Rom.”

* (Apa Vinerii) Șibot în 6 l. c. sau ținut alegerea de notariu; între concurenți au fost un reformator un gr. cat. un gr. or. și un fiu a lui israel; poporul curat românesc — fiind de vre-o câțiva ani fără păstoriu suflătesc — credînd că mai curînd

și va căpăta mîntuirea sufletului a ales pre următorul lui Moisi*).

* (Un ce unic în arta tipografică). Dilele acestea a apărut o carte unică în arta tipografică; ea a fost scrisă de un medic de nebuni, ear zețuită, tipărită și legată chiar de nebuni. Eacă istoricul acestei rare lucrări: În institutul de nebuni Konradsberg din Stockholm, se află un zețar tipograf bolnav spre a cărui distracție se aduseră acolo mai multe cutii cu litere și o mașină de tipărit de mână. Un alt bolnav vecin cu zețarul arată un mare interes pentru aceasta ocupațiune și zețarul începu a-i da lecțiuni de tipografie. Nu mult după aceasta mai mulți nebuni prînseră gust la aceasta ocupațiune și fură instruiți cum trebuie de junele zețar. Medicul șef al institutului, dr. Björnstrom, încuragă aceste silinți în prevederea că o asemenea ocupațiune este nu numai o distracțiune plăcută și folositoare dar încă ca ori ce lucrare mecanică regulată, ea putea să aibă o înmîrire bine-făcătoare pentru reînălțarea nenorociților bolnavi. El stăbili deci în institut o tipografie completă, a cărui conducere o încredință unui tipograf sănătos de minte. Acesta adună în giurul seu pe toți bolnavii cari arătau oarecare înclinare pentru acest fel de ocupațiune. Prima carte ce eși din aceasta ciudată tipografie, este aceea scrisă de d. dr. Björnstrom asupra boalelor mintale

Aceasta carte are 202 pagini, și atât compunerea cât și tipărirea și legătura ei sînt minunate, și corespunde la toate cerințele tehnice; dacă nu s'ar spune pe ea, nici nu s'ar închipui cineva că aceasta carte este opera unor nenorociți nebuni.

„Romanul”.

*) Cine scie, ce suprînderi mai au se aștepte pe Șiboteni. Fiindcă tocmă e vorba de biblie, mai adăugem și noi o sentință biblică: „Perirea ta din tine Israile”. Red.

PARTEA SCIENTIFICĂ ȘI LITERARĂ.

Dare de seamă

asupra broșurei „Aretarea despre spitalul din Baia de Criș din anul 1882, de Dr. Andreiu Adam dr. de medicină și de chirurgie etc. tip. la Adolf Hirsch în Deva 1883”.

În zilele trecute mi-a venit la mână broșura amintită, tipărită în 8° mic pre 16 pagine. Un lucru bagatel, pentru un om comod. Cu toate acestea am fost surprins. Și eată pentru ce! Broșura e scrisă de un maghiar în limba română — lucru curios! În locul al doilea, am fost surprins, de interesul ce se vede că poartă numitul Doctor față de spitalul încredințat lui, și față de morboși, cari mai toți sînt români, neași Zaraneni. Am cetit broșura într-o resuflare — cum s'ar dice. — A trebuit să o cetesc apoi și a doua oară, ca să-mi formeze și eu părerea mea, despre aceasta broșură venită la timp. Precând cetiam, pre atunci un amic, mi dă aceeași broșură în limba maghiară.

Acum am înțeles! Broșura apărută românească, este dară o traducere. La aceasta convingere am venit — fiind informat că Dr. Adam nu posedă — în scris — limba română numai o vorbește cu defecte. Dar acestea puțin imoportă. Autorul a ținut cont că se adresează la Români, și de aceea a îngrijit ca să se traducă și în românească. — Acum ad rem.

Ce se ține de limbajul traducerii — române — este foarte greoiu așa încât abia ți poți înțelege. Traducătorul se vede că mai nu a reflectat de loc la firea limbii române. Eată două specimene de limbaj de pe pagina primă. „A câștiga pe cel cu casa ca să primească la sine, a dobândi, pe cel sănătos ca să grigiească de cel bolnav a costat oste-neala de ajuns; dar a câștiga pe conducătoriu comitatului la înființarea unui spital, al providea (pe cine? pe conducătoriu?) cu cele necesare materiale și morale, ca un cuvînt ai face (pe cine?) să primească un astfel de plan carei asigurare există pentru totdeauna nu e temă mică! Pentru care primese recunoștința”. Apoi continuă: „Nece planul înființării nu de toate zilele, acela se bazează pe principiul „ajutate pe tine înseși”, vîdînd adică că: prin contribuiri benevole, numai preste un timp mai îndelungat i s'ar putea asigura existența prin autoritatea comitatensă a făcut să primească (cine?) și să se impună o comunităților” etc. Acest model de stil încurcat românesc se continue pînă la fine; și nu face onoare traducătorului.

Dar se vin la cuprinsul material al broșurei.

Cuprinsul broșurei este destul de interesant — și dacă era mai mult sistem în ordinea lui — ar fi câștigat foarte mult în valoare. Broșura împărțită gratuit între unii preoți și învățători din Zarand ar trebui cetită și recetită.

Dar câți sînt, cari au cetit-o? S'ar putea număra pe degete. Nu este destul interes față de popor!!

Eată motivul pentru ce fac dare de seamă despre broșura amintită. Poate că în acest mod să descept atențiunea celor competenți, cari trăiesc dela popor. „Telegraful Roman” îl cetesc mulți, și poate unul sau altul va medita asupra celor relatate.

Autorul își începe scrierea cu istoricul înființării spitalului din Baia de Criș. Spitalul s'a înființat la anul 1872

pe timpul când în fruntea comitatului Zarand erau Români. S'a aruncat pentru fie-care casă din comitat câte 10 cruceri s'a mai prestat și lucru public de către comune astfel s'a făcut edificiul spitalului și locuința medicului, cari valorează 9000 fl. v. a. Spitalul cuprinde 40 paturi.

Oamenii cu stare cari intră în spital solvesc pe 40 cruceri.

Între factorii principali la înființarea spitalului autorul amintesc în locul prim pe fostul vice comite Amos Frâncu pe avocatul Ribiczey Ferencz și pe medicul de atunci Dr. Reichenberger. Spitalul este proprietatea celor trei cercuri din care era format comitatul Zarand și anume din cercul Baiei de Criș, Brad și Halmagiu.

După împărțirea Zarandului la anul 1877; suprainștiințarea spitalului se exercitează prin comitatele: Arad și Huniadora; ear spitatul a ramas tot proprietatea fondatorilor. Au funcționat 3 medici la spital și anume din 1872—1877 Dr. Reichenberger; de atunci 1877—1881 Dr. Erdely — român —; ear din 1881 pînă în prezente Dr. Adam.

Ce se ține de datele istorice amentite am se reflectez numai că a pune pe avocatul Ribiczey între factorii principali la înființarea spitalului este o cutesanță prea mare. Avocatul Ribiczey a fost și este un inamic al Românilor și eu carele îl cunosc de mult, nu pot să spun o faptă bună de a lui Ribiczey, în favorul Românilor.

Tot trecutul seu l'a folosit întru a strica Românilor.

La influența dînsului a fost alungat Dr. Erdely dela spitalul din Baia de Criș. Nu me mir de altmîntre!

Autorul — fiind aproape numai un an în Baia de Criș nu cunoasce pe avocatul Ribiczey. Ribiczey nici când n'a avut trecere la Români, și nu va avê.

Dînsul rămîne ceea ce a fost un om fără nici o încredere la Români.

Nu pota nu aminti că toți subalterni domnului Frâncu au îmbrățișat cu mare căldură înființarea spitalului, tot astfel și parochii, învățătorii și inteligența dela sate. Altmintre nici nu se putea efectul cevași.

Aceste sînt lucru necunoscute autorului, cari în interesul adevărului trebuia amintite.

Dar să trecem mai departe.

La pagina 5 ni se dă un trist conspect despre suma morboșilor începînd din anul 1872—1882.

Numărul morboșilor a mers crescînd din an în an. Spitalul a devenit mai frecventat, cum se vede în următoarele;

Anul	Suma morboșilor	Syphilitici	morburi naturali	vindecați	în parte vindecați	morți	remași morboși
1872	238	126	112	184	37	7	10
1873	279	146	133	213	34	17	15
1874	370	141	229	283	58	12	17
1875	437	152	285	321	90	7	19
1876	433	152	281	281	130	3	19
1877	405	130	275	346	28	7	24
1878	437	166	271	375	23	8	31
1879	415	189	226	371	13	5	26
1880	433	203	230	380	17	16	20
1881	489	239	257	415	29	18	27
1882	503	219	284	429	38	13	23

Datele sînt foarte elocente. Un rău mare atacă populațiunea Zarand de morburile syphilitice.

În primii 3 ani precum observă autorul (pag. 6) din suma totală mai mult de jumătate au fost syphilitici, în 3 ani următori mai jumătate în 5 ani din urmă o terțialitate au fost syphilitici. În 11 ani între 4439 morboși, 1856 au fost syphilitici.

(Va urma).

Loterie

Mercuri în 12 Martie 1884.

Brünn: 19 82 77 53 84

Bursa de Viena și Pesta.

Din 11 Martie n. 1884.

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6%	121.95	121.80
Renta de aur ung. de 4%	91.30	91.25
Renta ung. de hârtie.	88.25	88.40
Împrumutul drumurilor de fer ung.	141.80	142.—
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	95.60	95.50
II emisiune de obligațiuni de stat dela drumul de fer orient. ung.	117.—	117.—
Obligațiuni de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung.	100.25	99.85
Obligațiuni ung. cu clausulă de sorțire	99.50	99.75
Obligațiuni urbariale temesiane de	100.—	100.—
Obligațiuni urb. temes. cu clausulă de sorțire	99.50	99.50
Sorți ungurești cu premii	115.75	116.75
Sorți de regularea Tisei	114.10	114.—
Datorie de stat austriacă în hârtie	79.75	79.75
Datorie de stat austriacă în argint.	80.85	80.80
Renta de aur austriacă	101.80	101.75
Sorți de stat dela 1860.	136.—	136.—
Acțiuni de bancă de credit ung.	325.75	326.—
Acțiuni de credit austr.	321.75	321.30
Sorșuri fonciari ale institutului „Albina”	—	100.80
Datorie de credit austr.	79.80	79.80
Galbin	5.70	5.70
Napoleon	9.62	9.60
London (pe poliță de trei luni)	121.55	121.55

Nr. 1064. [691] 1-3

CONCURS.

La institutul archidiececan pedagogico-teologic din Sibiu, au devenit vacante două posturi de profesori. Pentru îndeplinirea acestora se scrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare a acestui concurs.

Concurenții vor avea subterne la consistoriul archidiececan petițiile lor instruite cu documentele:

1. Că sunt români gr.-orientali;
2. Că au absolvat gimnaziul și au depus esamenul de maturitate;
3. Că au absolvat cursul pedagogico-teologic la vre-un institut gr. oriental, și preste tot că întruiesc calificarea prescriasă în statutul organic §. 122 p. 10 atât pentru secțiunea teologică cât și cea pedagogică.

Salariul împreună cu fie-care din aceste două posturi este în primii trei ani (de probă) câte 800 fl. și 150 bani de cortel; iar după trei ani de probă făcând alesul esamenul de calificare și devenind întărit definitiv va avea salariu anual 1000 fl., 200 fl. bani de cortel și cuincuinalele.

Din ședința plenară extraordinară a consistoriului archidiececan gr. or. ținută în Sibiu la 28 Febr. 1884.

Nr. 156.

EDICT.

Nicolae Beju din Apoldul inferior, protopresbit. Mercurei, carele după o scurtă convățire a părăsit de 12 ani pre legiuita sa soție Ana Radu tot deacolo, pribegind în lume fără a se sci ubicuțiunea lui în sensul incuviințării consistorial dtdto 1 Noemvre 1883 Nr 3374, se citează prin aceasta a se presenta în termen de trei luni de zile, dela prima publicare a acestui edict înaintea subsemnatului for matrimonial căci la din contra procesul divorțial intentat asupra ei se va pertracta și decide și în absența lui.

Dela scaunul protopresbiter al gr. or. al tractului Mercurei ca for matrimonial de 1-ia instanță.

Mercurea la 24 Februaru 1884.

I. Droc,
protopresbiter.

Nr. 51.

[692] 1-3

EDICT.

Maria n. Bogdan din Arpașul de jos protopresbiteratul Avrigului, carea cu necredință au părăsit pe legiuitul seu bărbat Vasile Nicolae Vas tot din Arpașul de jos, mai bine de 8 ani fără de a se sci locul unde se

[690] 1-3

ține și de se mai află în viață, — în urma incuviințării Preaveneratului Consistoriu archidiececan din 14 Februaru a. c. Nr. 769. B. se citează prin aceasta, ca în termen de trei luni dela prima publicare a acestui edict să se prezenteze înaintea subscrisului scaun protopresbiter al Avrig, căci la din contra și în absența ei se va pertracta și decide procesul divorțial urdit în contrai de cătră legiuitul ei bărbat.

Avrig, 18 Februaru 1884.

Scaunul protopresbiter al ca for matrimonial de instanța I-a al tractului Avrigului.

Vasile Macsim,
adm. prot.

Nr. 154.

[688] 2-3.

EDICT.

Maria n. Nan de religiunea gr. or. din Tilișca, care de 4 ani de zile și-a părăsit cu necredință pre legiuitul ei bărbat Ioan Găvoșdea tot din Tilișca nesciinduse până astăzi ubicuțiunea ei, — în sensul incuviințării Preavenerabilului consistoriu archidiececan dtdto 14 Februaru a. c. Nr. 4817 B. se citează prin aceasta, ca în termen de trei luni dela prima publicare a

acestui edict să se prezenteze la subscrisul for matrimonial căci la din contra și în absența ei se va decide procesul intentat de bărbatul ei.

Săliște, 24 Februaru 1884.

Scaunul protopresbiter al gr. or. al tractului Săliștei ca for matrimonial de I instanță.

Dr. Nicolau Maier,
protopresbiter.

MORBURI SECRETE

le vindec pe basa experiențelor celor mai nouă științifice, chiar și în casurile cele mai desperate, fără de conturbare în ocupațiune. Deasemenea și urmările cele mai rele ale păcatelor secrete din tinerețe (onania), destrucțiunea nervilor și impotența. Discrețiune cât se poate de mare. Ne rogăm pentru raport detaiat despre morb. [645] 11

Dr. Bella,

membru la societăți științifice etc.

6, Place de la Nation 6. — PARIS.

Unicul, cel mai avantajos și mai bun mod de comandare!

Articuli și lucrurile înșirate se pot comanda dela firmele numite de primul rang mai avantajos și mai sigur numai și exclusiv dela redacțiunea

„NEMZETKÖZI HIRDETŐ“

(Budapesta VII. Károlykör 7).

Se garantează următoarele **avantajie**: 1. Articuli și lucruri numai de calitate cea mai bună se expediază dela firmele de primul rang celor ce fac comande, numai cu prețurile originale, după curant original. — 2. Comandatorul poate să și acopere toate trebuințele printr-o singură carte de corespondență și poate economisa separat speșele de expedițiune. — 3. Din prețul **fixat** pentru articuli și lucrurile marcate cu o stea **dăm rabat** 10% și dela 10 fl. în sus expedăm toate franco. — 4. Comandele și corespondențele respectivului le efectuim gratuit. Expedițiunile le îngrigese Vajda Bela speditor de prima clasă.

Pentru fie-care comandă oferim **garanție întreită**: din partea firmei, a spediturii și a „redacției” „Nemz. H.”

I. Specialități de cură.

Spirit de vin acid Brázay, pentru 42 de boale diverse, de un efect ne mai pomenit, neapărat de lipsă în ori ce casă. Prețul 80 și 40 cr.

Cafea Ungaria. Dela Szalady Antal. Pentru dureri de stomach, dissenterie. Efect minunat de bun. Pentru sânătoși de neprețuit. Un chilo 1 fl. 20 cr.

Plastru universal pentru rane, Forty, vindecă ori ce rană la moment. După curant. Unsoare de rane universală de M. Weisz, prețul 30 și 50 cr.

Beri sanitare Hoff János 1 ploscă 60 cr. Zacharicale smâlnuite 20 cr., esență de malt 70 cr. **Strasburg**, bere de piept, pilule recoritoare și pastile de pe piept. După curant. **Pilule sanitare carpatine** contra tusei, scrofulelor și contra durerilor de piept din magazinul principal al lui Friedrich cu 21 cr.

Specialități de cură din magazinul principal al lui Török József: Pentru prăsierea de barbă 2 fl. 60 cr. Vas bravais 3 fl. Recomandăm în deosebi:

Esență de ochi de Dr. Lebois, apă de cură pentru ochi franceză, de un efect mare și pentru întărirea ochilor sânătoși, indispensabilă pentru ori ce familie îngrijiată de organele vederii la membrii sei; neapărat de lipsă pentru ochi slabi, bolnavi și cășunători de durere și în genere pentru ori ce boală sau incomoditate de ochi, ca o medicină din cele mai escelente de soiu acesta de cură și recunoscută ca cea mai bună și recomandată din partea celor mai autorizați doctori de medicină. Afară de Török József se mai poate procura dela depositarul principal: Müller L. strada Soroksár 4. Prețul unei sticle 90 cr.

Esență de pelin. Medicament premiat cu medalia de aur, bun pentru emoroides, lipsă de apetit etc. Amestecat cu vin dă pelinul cel mai escelent. Afară de Török J. se poate încă procura dela inventatorul Müller Iacob (Strada Rostély, casa proprie) prețul 50 cr. Plosca mare (de 1 1/2 litră) 3 fl. 50 cr.

Flanel pentru reumatism din fabrica lui Török Josef.

„Săpun din planta „Sultana“, soiu Nemencsek, pentru boale de piele, pete de ficat, pete pe față, mătreață și contra migrenei. Prețul 35 cr.

Preste acest preț toate specialitățile de medicamente după curant.

II. Parfumerii.

Puder-Blaha din parfumeria lui M. Müller. Tot acolo se află ori ce felu de pudere și parfumerii. — **„Juno-crème“** **Jaulus** din materie fără ingrediente minerale și nestrucicicioase, contra petelor, pete de ficat, 1 fl. 50 cr. **„Juno-pasta“** pentru albirea ca neaua a feții — 2 fl. — **„Juno-puder“** 60 cr. Recomandate în modul cel mai favorabil de institutele chemice din Viena și Budapesta. Parfumerii indispensabile pentru toaletă.

Medicament nou unguresc pentru coloratul părului pentru redobândirea coloratei naturale. Specia Tokody prețul 2 fl. 50 cr.

Săpun parfumat Sultana. Indispensabil în ori ce budoar, de un efect recunoscut extraordinar. Prețul 3 bucăți 1 fl. Soiu Nemencsek.

Medicament pentru creșterea părului. Secretul familiei a lui R. Hausner. Prețul 1 fl. 40 cr.

Preste acest preț ori ce parfum după curant.

III. Articuli de economia casei.

Fabricatele „Első m. fekete börkenöcs ggyár“ („Prima fabrică ung. de pomădi negre.) Pomade neagră pentru pei 1 fl. 20 cr., galbină 1 fl. 50 cr. Lac dublu venețian 60 cr. de Nemencsek, speditorul de curte a archid. Iosif. Speditor militar, polițian etc.

Cleiu universal rece de Singer. Pentru cleirea buților, sticlelor, pipelor, bucăților de lemne și a peilor. 20 cr.

Poleitură de lac Mosánsky. Pentru curățirea metalelor — soiu Nemencsek 10 cr. Prav contra insectelor — Polsch — 1 fl. Prav pentru stăpîrea cloșanilor de Reiss 1 fl.

Articuli de modă, vestminte.

Articuli de modă pentru bărbați și schimburi de Ludovic Karikás. Vestminte albe sanitare și îmbrăcăminte de Dr. August Jäger din magazinul principal din Budapesta. Pălării din magazinul principal al lui Nyerges.

Articuli de modă pentru femei dela speditorii de curte Monasterlii și Kuzmik. Vestminte femeiesci dela Friederich, din croitoria principală a fostilor Alter și Kiss.

Papuci din fabrica lui Lőrincz István, pentru dame și copii. Preste acest preț curantul normal.

Felurimi.

Se recomandă produsele de spirt, drojde de bere, liqueur, rum și esența de oțet, din fabrica societății Gschwindt. Fabrică și baie: Józsefváros, Üllői ut. Magazinul principal: Károly körut 17, în casa br. Orczy.

Mobiliu de casă, dela prima societate industrială de mobile. Scaun **excellentiar**, pentru 16 scopuri de C. Schöberl. Căsi de bani, de Fr. Wiese, speditor de curte. **Mobile de fer**, de H. Stitz. Vestminte de pat, dela speditorul de curte T. Hüttl.

Sticlării din fabrica lui Stölzle și fii, din fabrica lui B. Kocsik. **Recusite pentru căi** de L. Szigeti. **Recusite din gimnastică**, unelte, petri de moară, recusite de cină, de Geitner și Rausch.

Biliard și mese de joc de J. Gyöngyösy. „Ariston“ instrument musical ce cântă de sine, 25 fl., din magazinul principal. „Orchestra“ orchestra admirabil, cântă de sine, dela 1000 fl. în sus, din fabrica principală. **Clavire** din fabrica lui Lédeczy.

Pusci de vânat, pistoale etc. la speditorul de curte Kirner. **Recusite de vânat** și pentru călătoria, dela T. Kertész.

Mașini economice, de N. Fehér. **Mașini de cusut** de Neidlinger. Instrumente necesarii la măiestrii de Geitner și Rausch.

Cele mai eminente vinuri spumegătoare din Franca, dela L. Müller, reprezentantele firmei Jaques Louis Frères în Budapesta Grand vin dela courone 3 fl. 80 cr. Carte blanche l-ère choiș 3 fl. 50 cr.

Essenții pentru gătirea liqueur-elor de ori ce soiu, din fabrica lui A. Watterich.

Portrete succese frumoase, din laboratorul lui J. Neumann, Zugrăviă de cărbune 3 fl., de cretă 6 fl., de oleu (mărimea întreagă) dela 8 fl. în sus. Icoanele se remit nevătămăte. Stindarde cu portrete pentru alegeri, din laboratorul lui J. Neumann.

Lucruri de gravură, sigile, stampilii, marce de sigil, monograme, cu prețul cel mai efin.

Din farmacia lui Fácányi se capetă următoarele specii de cură: 1. **Mustarul dulce** de Fácányi. Cu efect extraordinar și eminent sigur contra catarului de gât, intestine și stomac etc., în casuri de lipsă de apetit, recunoscut de mai mulți cu recomandățiuni numeroase, veritabile și sincere. Prețul: 1 fl. sau 50 cr. — 2. **Săpun Fhenil**, cel mai bun săpun de cură 1 fl. — 3. **Spirit de vin serat** în compozițiunea cea mai veritabilă unicul cu efect sigur, 80 și 40 cr. — 4. **Papir contra reumei**, vindecă momentan ori ce durere de dinți, cap și reumă.

Cu un cuvânt, ori ce obiect și articlu, se gătesce și tramite conform tarife tipărite.

Primul loc de central de speduire a tuturor produselor, articilor și fabricatorilor de esport din Ungaria (vin de Tocai, Ménes, din ținutul Balaton, prin L. Vomoșy, bere de Kőbánya, dela Dittrich și Gottschling, pipe de Semnitz dela F. Heller, fer unguresc, otel etc. dela P. C. Vadhus, lampe, papir, săpun, paprica (ardeu) de Seghedin etc.), procurându-le toate dela izvoarele cele mai directe, cu prețuri fiesate și cu prețul stabilit în tarifa respectivelor firme. E de ajuns a adresa o carte de corespondință la redacțiunea:

„Nemzetközi Hirdető“.

(Budapesta VII. Károly körut 7.)

Efectuire promptă, onorabilă și grabnică.

[671] 4-7